

Príprava na vyučovaciu hodinu

Meno vyučujúceho: Dana Marková

Predmet: Náboženstvo ň

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovania: 1 vyučovacia hodina

Téma: Pokus o výtvarnú interpretáciu ikony

Miesto realizácie vyučovacieho procesu: školské - v triede

Organizačná forma vyučovacieho procesu: vyučovacia hodina

Pomôcky: ikona Krista, ikona Bohorodičky, temperové farby, štetce, palety, nádoby na vodu, výkresy, DVD prehrávač alebo počítač, CD

Cieľ:

- *všeobecný* - Osvojiť si základné náboženské pravdy a princípy kresťanského životného štýlu.
- *špecifický:*
  - *vzdelávací* - Experimentovaním a hrou s farbou vytvoriť farebnú kompozíciu.
  - *výchovný* - Symbolikou farieb vyjadriť vnútorný estetický i duchovný zážitok.

Metódy:

Slovné metódy - výklad, vysvetľovanie Metóda experimentu a hry s farbou

Štruktúra hodiny:

Úvod..... 3 min.
Zopakovanie učiva ..... 5 min.
Uvedenie do témy ..... 10 min.
Hlavná časť ..... 20 min.
Spätná väzba ..... 5 min.
Záver ..... 2 min.

Uvod: Na začiatku vyučovacej hodiny sa spolu s deťmi pomodlím tropár vzkriesenia. Urobím prezentáciu žiakov a zápis do triednej knihy. Žiaci si pripravia pomôcky na lavicu. (Na minulej hodine som žiakom povedala, aké pomôcky si majú priniesť.)

Zopakovanie učiva: Na minulej hodine sme boli na exkurzii v Chráme sv. Petra a Pavla. O. Jozef nám dopodrobna vysvetlil čo to je ikonostas, z čoho sa skladá, aká je jeho funkcia. Teraz budete mať možnosť znova vidieť spomínaný ikonostas (cez DVD prehrávač alebo počítač ukážem žiakom spomínaný ikonostas).

Otázky: Kto si pamätá, z koľkých radov sa skladá. Aký rad chýba na tomto ikonostase? Ktoré ikony tvoria základný rad? Poriadne si všimnite v základnom rade ikonu Presvätej Bohorodičky a ikonu Krista, ich farebnosť.

Uvedenie do témy: Téma dnešnej hodiny má názov Pokus o výtvarnú interpretáciu ikony. (Názov témy napíšem na tabuľu.) Ak chceme viesť s ikonou dialóg, musíme poznať aj symboliku farieb. Mnohé farby v nás jednoznačne vzbudzujú pocity radosti, smútku, povzbudenia alebo uspokojenia.

Biela jasná farba (grécky leukon) symbolizuje svetlo ako súčasť s jasom Božieho svetla a tým aj čistotu. Z nepochopiteľných dôvodov je symbolom duševnej čistoty i *farba fialová* (iodes), ktorá je ináč výrazom kráľovskej hodnosti.

Farba čierna (mauron) naopak znázorňuje mystickú hĺbku alebo utrpenie.*Na ikonách nenájdeme červený oheň v pekle, ale len čiernu priepasť. Tak je tomu -

aj na ikone Zostúpenia do pekiel,.. Výnimku tvo-rí snád" ohnivá rieka Božieho

hnevu na ikone Posledného súdu, ktorej najširší koniec-spadá práve, do pekla. *Modrá* má dva odtiene, z nich *sýty* (kyanon, galanon) ako opak horúcej činnosti červenej, aby znázorňoval chlad alebo sviežosť, preto svojím spôsobom skrýva i panenstvo s jeho jasnosťou a prehľadnosťou. *Azúrová modrá* (glaukon), ako sa objavuje na nebi z druhej strany západu, akoby vyzývala a priťahovala ako záblesky nebeského svetla.

Farba červená (erythoron), farba zapadajúceho slnka, ktorého paprsky prerážajú atmosféru, predstavuje teda energickú činnosť až k horlivosti a ohnivému zápalu mystickej podstaty.

Zeleň (prasinon) naopak stredná časť oblohy, je farbou neutrálnou, kľudnou, vzorom nádeje a odpočinku. Je farbou rastlinnej ríše, symbolom nového života, znovuzrodenia. Zelená leží medzi modrou, chladnou a červenou, teplou. Tým symbolizuje rovnováhu, pokoj a obnovu ducha. *Ostrá žltá farba* (kitrinon) predstavuje pravdu, Božiu slávu a jas. *Matná alebo bledožltá* predstavuje pýchu, neveru, zradu.

Zlato na ikone predstavuje nadprirodzený svet, predstavuje vyšší, duchovný svet a transcendentno. Je symbolom Božej moci a milosti, symbolom večnosti, večného slnka, ktoré nezapadá. Zlato je tiež symbolom večného života v Kristovi. Používa sa zvlášť na rúchach Spasiteľa. -Úlohou ikonopisuje udržať zlato v patričnom odstupe od farieb a prejavením jeho kovového lesku v plnej miere vyostriť neporovnateľnosť zlata a farby až - úplnej pr e s v e d či vo s ti.

Hlavná časť: Ukáže žiakom pripravenú vzorovú prácu, ako by asi mala vyzerat' farebná kompozícia. Žiaci pracujú na základe vlastnej fantázie. Ich úlohou je experimentovať s farbou a farebne vyjadriť na základe estetického cítenia jednotlivé farby podľa toho, kde a ako ich na ikone vidia a vnímajú. Žiaci majú pred sebou dve ikony. Ja sledujem priebeh maľovania, narábanie so štetcom, upozorňujem na techniku maľby. Žiaci pri práci môžu sa voľne pohybovať po triede, vyžaduje to technika maľby (napr. výmena vody a pod»).

Spätná väzba: V tejto časti hodiny sa presvedčím na základe jednotlivých prác o tom, ako žiaci pochopili danú tému a ako ju výtvarne spracovali. Vyberiem na výstavu najkrajšie práce a ostatných žiakov povzbudím do ďalšej činnosti.

Záver: V závere vyučovacej hodiny žiaci poukladajú učebné pomôcky, poupratujú triedu a pripravujú sa na spoločnú modlitbu. V nej sa poďakujú za Dary Svätého Ducha.